

ONGELMANRATKAISU JA PÄÄTÖKSENTEKO

7.5.2024

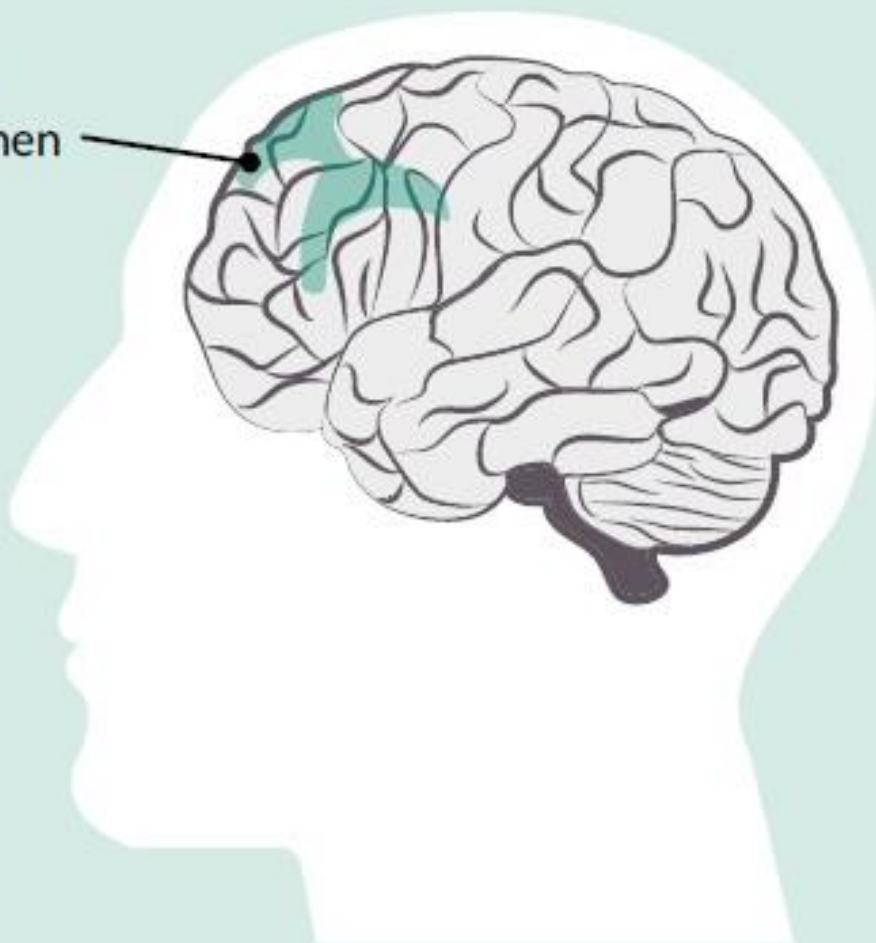
MITÄ ONGELMANRATKAISU
TARKOITTA?

ONGELMANRATKAISU PSYKOLOGIASSA

- **Graham Wallasin malli:** Hahmopsykologian näkemys siitä, että ongelmanratkaisu on oivaltavaa tilanteen uudelleen jäsentämistä
- **Behaviorismin malli:** Ongelmanratkaisu on yrityksen ja erehdyksen kautta tapahtuvaa oppimista
- **Allen Newellin ja Herbert Simonin ongelma-avaruusteoria:** Ajatus ongelmanratkaisusta kulkemisena lähtötilan, tavoitetilan ja kaikkien mahdollisten välitilojen muodostamassa ongelma-avaruudessa

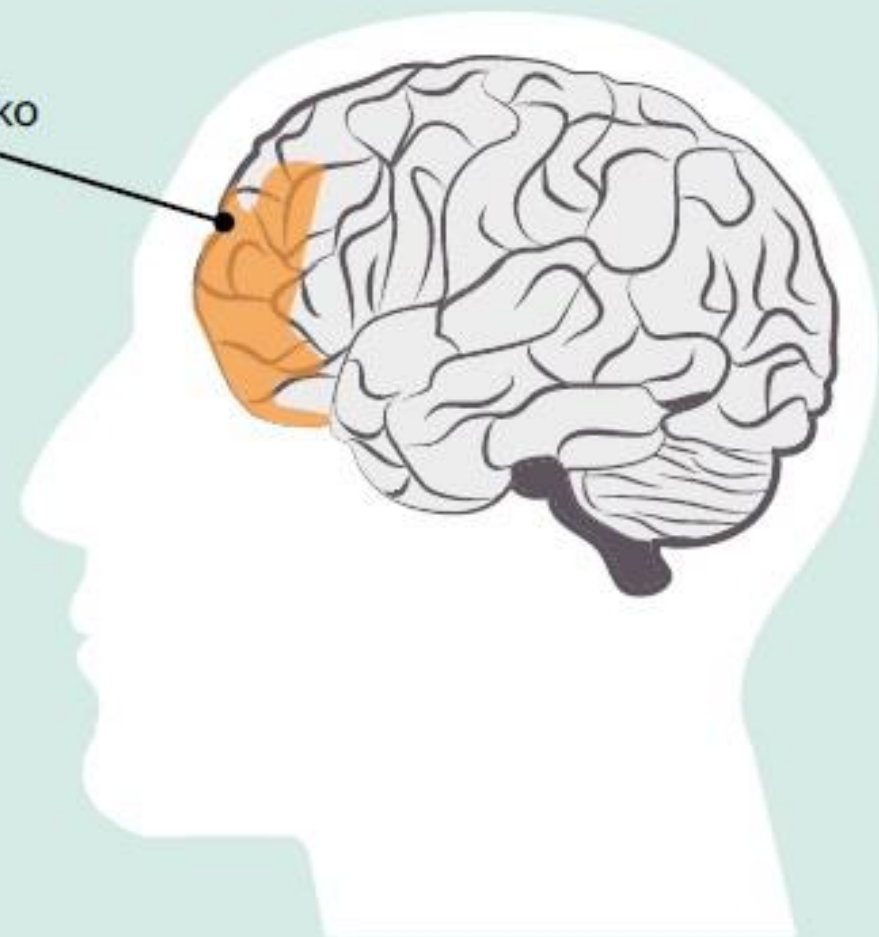
Monimutkaisten päätösten tekeminen

Lateraalin
prefrontaalinen
aivokuori

Monimutkaista päätöstä tehtäessä aktivoituu lateraalinen prefrontaalinen aivokuori. Tällä alueella verrataan menneitä tilanteita senhetkiseen tilanteeseen.

Otsalohko

Otsalohkot yhdistävät kootun tiedon ja muodostavat päätöksen.

PÄÄTÖKSENTEON KAKSI SYSTEEMIÄ

- Daniel Kahneman selittää ihmisen päätöksentekoa kahden systeemin kautta:

I) Nopea päätöksenteko (systeemi I)

- Mielen intuitiivinen puoli
- Toimii nopeasti ja automaattisesti tuottaen välittömiä vaikutelmia, tunteuksia ja miellelyhtymiä
- Vastaa myös automatisoituneista taidoista

2) Hidas päätöksenteko (systeemi 2)

- Mielen analyyttinen puoli
- Suorittaa vaikeita laskutoimituksia ja päättelee asioita annetun informaation pohjalta
- Ekspertti ongelmanratkaisussa, mutta toimii hitaasti ja käyttää tarkkaavaisuutta kuormittavia prosesseja
- **Kumpikaan systeemi ei kuitenkaan eriydy aivoissa, aivoissa ei siis ole olemassa kahta toisistaan erossa toimivaa systeemiä vaan ne toimivat yhdessä vuorovaikutuksessa**

PÄÄTTELYVIRHEITÄ, JOITA TEEMME PÄIVITTÄIN

<https://www.youtube.com/watch?v=cu8V8hk9JEc>

